

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اصلاح قانون نظام صنفی کشور»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

مصوبه مجلس پیرامون لایحه اصلاح قانون نظام صنفی کشور به شورای محترم نگهبان ارسال گردید؛ شورای محترم نگهبان در قالب ۴ بند ایرادات مصوبه مذکور را بیان نموده است که در ادامه به بررسی ایرادات مذکور می‌پردازیم.

بررسی ایرادات شورای نگهبان

۱. بند «۱» ایراد شورای نگهبان

طبق این بند، «در ماده (۱۳) موضوع الحاق ماده (۲۲) مکرر، لازم است درخصوص شرایط عضویت در هیئت مدیره اتحادیه‌ها، «وثاقت و امانت» نیز ذکر گردد». به نظر می‌رسد این ایراد وارد باشد، زیرا شرایط مندرج در ماده (۲۲) مکرر، لزوماً دربر دارنده شرایط «وثاقت و امانت» نمی‌باشد؛ حال آنکه براساس موازین شرعی باید این شرایط در اعضای هیئت مدیره اتحادیه‌ها که نماینده اعضای صنف هستند وجود داشته باشد؛ لذا پیشنهاد می‌شود جهت رفع این ایراد، بند «۱۰» به شرح زیر به این ماده الحاق شود:

«۱۰- داشتن وثاقت و امانت»

۲. بند «۲» ایراد شورای نگهبان

طبق این بند، «ماده (۳۶)، موضوع اصلاح ماده (۵۳) در بند «ژ»، با توجه به اطلاق وظایفی که در این قانون برای هیئت عالی نظارت ذکر گردیده است، عضویت دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با حق رأی در هیئت، مغایر اصل شصتم قانون اساسی شناخته شد».

به نظر می‌رسد با توجه به وظایفی که در این قانون برای هیئت عالی نظارت ذکر شده است، این شورا وظایف اجرایی نیز دارد که با توجه به اصل شصتم قانون اساسی باید توسط رهبری، رئیس‌جمهور و یا وزرا انجام شود، لذا حضور نمایندگان مجلس در این هیئت، مغایر اصل مزبور است. لذا پیشنهاد می‌شود جهت رفع ایراد، بند «ژ» حذف شود.

۳. بند «۳» ایراد شورای نگهبان

طبق این بند، «ماده (۴۹)، موضوع اصلاح ماده (۷۲)، با توجه به نسخ ماده (۷۲) قانون نظام صنفی مصوب سال ۱۳۸۲ به موجب مواد (۱۴)، (۱۵)، (۱۷) و (۲۲) قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵، از این حیث که مشخص نیست این ماده به معنای تصویب مجدد مفاد مواد مذکور در مجلس است یا خیر، ابهام دارد و ماده (۵۹) مصوبه نیز رافع این ابهام نمی‌باشد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد. همچنین ماده (۵۶) موضوع الحاق ماده (۹۵) مکرر یک، مبنیاً بر این ابهام، واجد ابهام است».

به نظر می‌رسد شورای محترم نگهبان در خصوص قصد مجلس دچار ابهام شده است، زیرا صراحتاً موضوع تعارض مواد (۱۴)، (۱۵)، (۱۷) و (۲۲) قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان با ماده (۷۲) قانون نظام صنفی مورد حکم قرار نگرفته است و مشخص نیست که آیا ماده (۷۲) قانون نظام صنفی تصویب مجدد شده است. جهت رفع این ابهام پیشنهاد زیر ارائه می‌شود:

صدر ماده (۴۹) مصوبه به این شرح اصلاح شود: «مواد (۱۴)، (۱۵)، (۱۷) و (۲۲) قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ نسخ و ماده‌ای به شماره ۷۲ به قانون نظام صنفی الحاق می‌شود: ...».

۴. بند «۴» ایراد شورای نگهبان

طبق این بند، «در بند «۴» ماده (۵۷)، نظر به اینکه از آنجا که واگذاری تعیین شرایط فردی و صنفی داوطلبان امری تقنینی است و واگذاری آن به آیین‌نامه، مغایر اصل هشتادوپنجم قانون اساسی شناخته شد».

از آنجا که منظور از «شرایط فردی و صنفی داوطلبان» همان شرایطی است که در ماده (۱۳) مصوبه، موضوع الحاق ماده (۲۲) مکرر آمده است و نحوه احراز آن قید شده است لذا اساساً نیازی به تصویب آیین‌نامه اجرایی ندارد، بنابراین جهت رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود صدر بند «۴» ماده (۵۷) حذف و تنها عبارت «نحوه برگزاری انتخابات موضوع تبصره «۳» ماده (۲۲)» قید شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

با عنایت به مطالب مطروحه نکات ذیل جهت رفع ایرادات شورای محترم نگهبان مورد پیشنهاد است:

ایراد اول) با عنایت به لزوم داشتن وصف امانت و وثاقت برای متصدیان امور، پیشنهاد می‌شود جهت رفع ایراد شورای نگهبان، بند «۱۰» «به شرح زیر به این ماده الحاق شود:

«۱۰- داشتن وثاقت و امانت»

ایراد دوم) به نظر می‌رسد با توجه به وظایفی که در این قانون برای هیئت عالی نظارت ذکر شده است، این شورا وظایف اجرایی نیز دارد که با توجه به اصل شصتم قانون اساسی باید توسط رهبری، رئیس‌جمهور و یا وزرا انجام شود، لذا حضور نمایندگان مجلس در این هیئت، مغایر اصل مزبور است. لذا پیشنهاد می‌شود جهت رفع ایراد، بند «ژ» حذف شود.

ایراد سوم) با توجه به نسخ ضمنی ماده (۷۲) قانون نظام صنفی به موجب قانون حمایت از مصرف‌کنندگان و ایجاد ابهام در خصوص موجودیت این ماده، پیشنهاد می‌گردد صدر ماده (۴۹) مصوبه به این شرح اصلاح شود: «مواد (۱۴)، (۱۵)، (۱۷) و (۲۲) قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ نسخ و ماده‌ای به شماره ۷۲ به قانون نظام صنفی الحاق می‌شود: ...».

ایراد چهارم) با عنایت به تصویب ماده (۱۳) نیازی به آیین‌نامه اجرایی برای این بند وجود ندارد؛ لذا جهت رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود صدر بند «۴» ماده (۵۷) حذف و تنها عبارت «نحوه برگزاری انتخابات موضوع تبصره «۳» ماده (۲۲)» قید شود.